

בש"פ 9127/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 9127/15

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

תאריך הישיבה: כ"ד בטבת התשע"ו (05.01.16)

בשם העורר: עו"ד י' ג'בר

בשם המשיבה: עו"ד מ' פולמן

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' דראל) מיום 28.12.2015 בגדרו התקבלה בקשת המשיבה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים.

רקע

1. נגד העורר (יליד שנת 2000) הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה וידויי אבן לעבר כלי תחבורה. בכתב האישום נאמר, כי ביום 12.11.2015 העורר ונערים נוספים, התקהלו משני צדיו של רכב שנסע בשכונת א-טור בירושלים, ושבּו נסעו שוטרים סמויים. לאחר שאחד הנערים קרא "יהוד, יהוד", התקדם העורר לעבר הרכב כשהוא אוחז בידיו גוש בטון יצוק והטיחו בעוצמה לעבר השמשה האחורית של הרכב. כתוצאה, השמשה

עמוד 1

האחורית התנפצה, ושברי הזכוכיות ניתזו על ראשו של השוטר שישב במושב האחורי והתפזרו בחלל הרכב. בהמשך, העורר והנערים האחרים יידו אבנים לעבר הרכב, כשהעורר עצמו יידה שתי אבנים.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. בהחלטה מיום 18.11.2015 קבע בית משפט קמא כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעורר בכתב האישום: סרטון וידיאו שבו נראה נער משליך את האבן לעבר הניידת, וזאת כשהוא לבוש בבגדים הזהים לאלה שלבש העורר כשהובא לתחנת המשטרה; והודעת השוטר שהיה בניידת. עוד נקבע, כי המעשים המיוחסים לעורר מקימים עילת מעצר של מסוכנות. נוכח קטינותו, הורה בית משפט קמא לשירות המבחן לנוער להגיש תסקיר מעצר בעניינו של העורר בטרם יכריע אם ניתן לשחררו לאחת מחלופות המעצר שהוצעו - בבית הוריו, בשכונת א-טור, או בבית סבתו שבואדי ג'וז. שירות המבחן לנוער המליץ על הפניית העורר לחלופת מעצר מוסדית, וזאת בהסכמת העורר והוריו. שירות המבחן ציין, כי בנסיבות קיים חשש ששחרור העורר לחלופה באזור מגוריו, לא תאיין את מסוכנותו.

3. בדיון שהתקיים לאחר שהוגש התסקיר, הודיע בא כוח העורר, כי הוריו חזרו בהם מהסכמתם לשחררו לחלופת מעצר מוסדית וביקשו כי בנם ישוחרר לחלופת מעצר בביתם או בבית סבתו. נוכח האמור, הגיש שירות המבחן תסקיר משלים שבו מנה את השיקולים הרלבנטיים בעניינו של העורר: מחד, נאמר, מדובר בנער צעיר, שזו לו מעורבותו הראשונה בפלילים ולצדו משפחה תומכת; מאידך, לעורר מיוחסות עבירות חמורות וחלופות המעצר שהוצעו עבורו מצויות באזורים רוויי מתיחות בירושלים. נוכח האמור, שירות המבחן לא בא בהמלצה חד משמעית.

4. בהחלטתו מיום 28.12.2015 חזר בית משפט קמא על השיקולים שנמנו בתסקיר המעצר והסביר, כי אכן "קיים דיסוננס שאין לו הסבר בין נתוניו של הנער [העורר] לבין המעשה, שהוא במדרג החמור של עבירות הבטחון הקיימות כיום בירושלים". בית משפט קמא סבר, כי שחרור העורר לחלופה מוסדית יכול היה להיות תוצאה מאוזנת בנסיבות, שכן הפגיעה הטמונה בחלופה זו היא פחותה, ובמקביל יש בה גם כדי לאיין את מסוכנותו. עם זאת, בית משפט הסביר, כי נוכח התנגדות העורר ומשפחתו - חלופה זו אינה עומדת על הפרק. עוד הסביר בית משפט קמא, כי נכון היה לשקול את שחרור העורר לחלופה המרוחקת מירושלים, אך חלופה כזו לא הוצעה. בנסיבות אלה, נקבע, אין מנוס מהותרת העורר במעצר עד תום ההליכים. בית משפט קמא הדגיש, כי ככל שיחול שינוי בעמדת המשפחה או שתעמוד על הפרק חלופה מתאימה - יוכל העורר להגיש בקשה לעיון חוזר גם ב"טרם יחלוף זמן ניכר".

כלפי החלטה זו הוגש הערר שבפניי.

הערר

5. לטענת העורר, בית משפט קמא התעלם מהחלטתו מהוראות הפסיקה ביחס לשיקולים המנחים בנוגע למעצרו של קטינים. לטענת העורר, בסופו של יום, שירות המבחן לנוער לא פסל את החלופות שהציע העורר בבית הוריו או בבית סבתו ועל כן שומה היה על בית משפט קמא לבחון חלופות אלה וזאת לא נעשה.

העורר מלין גם על כך שנקודת המוצא בהחלטת בית משפט קמא היא, כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו של העורר, שכן בכך התעלם בית המשפט מטענות העורר בדבר חולשת הראיות והכרסום שחל בהן. בין היתר, טען העורר

למחדלי המשטרה ששלחה למקום כלי רכב במסגרת פעילות יזומה לאיתור מידיי אבנים, אך כלל לא הצטיידה בציוד מתאים לתיעוד האירוע. עוד נטען, כי לא נערך מסדר לזיהוי העורר, וכי ממילא אין להסתמך בעניין זה על הודעה יחידה (של השוטר שברכב) שאינה סדירה ואינה נותנת תמונה מלאה על התרחשויות אותו היום.

6. בדיון שנערך בפניי, מסר בא כוח העורר, עו"ד ג'בר, כי הוא אינו עמד על טענותיו ביחס לחולשה או לכרסום שחל בראיות, ומיקד טיעוניו באפשרות שחרורו של העורר לחלופה בבית סבתו, באזור המרוחק מהמקום בו התרחש האירוע נשוא כתב האישום. עו"ד ג'בר הדגיש, כי הורי העורר נכונים להעתיק את מקום מגורם לבית הסבתא כדי לפקח על בנם והביע ספק לגבי היתכנות טכנית של איזוק אלקטרוני באזור זה. באת כוח המדינה, עו"ד פולמן, עמדה על כך שאין מדובר בידוי אבנים "רגיל" אלא במי שניפץ שמשות רכב מטווח קרוב עם גוש בטון, ולאחר מכן אף יידה שתי אבנים לעבר הרכב. באת כוח המדינה לא שללה מכל וכל את אפשרות שחרורו של העורר לחלופה, אך הדגישה, כי לגישת המדינה, אין כל מקום לשקול בעניינו חלופה באזור ירושלים. עו"ד פולמן עמדה על החומרה היתרה שהמחוקק ראה לייחס לעבירות של ידוי אבנים, בפרט כאשר אלה מונעות מעבירות אידיאולוגיות.

דיון והכרעה

7. לאחר העיון ושמיעת טענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל כאמור בפסקה 10 שלהלן.

בית משפט קמא היטיב לתאר את הדילמה הקשה המתעוררת בתיק זה - מן העבר האחד, לפנינו נער צעיר ומתפקד, שזו לו מעורבותו הראשונה בפלילים ולפי התרשמות שירות המבחן ניכר כי התקופה בה הוא נתון במעצר היוותה עבורו גורם מרתיע וכי בני משפחתו אינם מגלים סובלנות למעשה המיוחס לו. מן העבר שני, בולטת חומרת המעשים המיוחסים לעורר - הטחתה של אבן גדולה, מטווח קרוב, לעבר שמשה אחורית של רכב, כאשר נוסע יושב בספסל האחורי. מכאן הדילמה - האם לבכר בעניינו של קטין זה את שיקולי השיקום והטיפול, שעלולים להיפגע אם ייוותר העורר במעצר, או ליתן משקל משמעותי יותר לחומרת המעשים המיוחסים לו, ובעניינו אכן מדובר במעשים חמורים ביותר.

8. לצערנו, התקופה האחרונה זימנה לבתי המשפט מקרים הדומים בנסיבותיהם למקרה דנא וכן בהתלבטות שהם מעוררים: קטינים, המעורבים בעבירות של הפרות סדר ואלימות בימים של מתיחות ביטחונית המגבירה את הסיכון להישנותה של התנהגות אלימה. על אף מכנה משותף זה שבין המקרים, בית משפט זה עמד על כך שאין אנו יכולים לשלול "באופן מוחלט אפשרות לשחרר לחלופת מעצר בהתאם לנסיבות המקרה והסיכון הנגרר מהן, כמו גם נסיבותי האישיות של הקטין" (בש"פ 8740/15 מדינת ישראל נ' פלוני (20.12.2015)).

9. בעניינו, נסיבות המקרה מלמדות על מסוכנות מסוימת הנשקפת מן העורר נוכח מעורבותו במעשה אלים, ואף אומר בדרגה גבוהה של אלימות. לצד זאת, יש להביא בחשבון שמדובר במעורבות במקרה יחיד, שלא נראה שקדמו לו פעולות הכנה מוקפדות. לטעמי יש בכך כדי להפחית במשהו את עוצמת המסוכנות שיש לייחס לעורר (והשוו לבש"פ 8740/15 שנזכר לעיל). עתה, משנקבע כי מן העורר נשקפת מסוכנות מסוימת, יש לבחון אם יש בחלופות המעצר שהוצעו כדי לאיין מסוכנות זו. אף אני, כבית משפט קמא, סבור כי אין מקום לשחרורו של העורר לחלופה בבית הוריו, הסמוך למקום שבו התרחש האירוע האלים המתואר בכתב האישום ולמקום הימצאם של בני החבורה שערים בוצעה העבירה. עם זאת, העורר הציע חלופת מעצר נוספת - בבית סבתו בוודאי ג'וז - בפיקוחה, ובפיקוח הוריו. בתסקיריו עמד

שירות המבחן על כך שבשיחה עמה ניכר היה שהסבתא "הבינה את משמעות ההליך המשפטי המתנהל נגד [העורר] ואת תפקידה כמפקחת". לכך יש להוסיף את התרשמות שירות המבחן מהוריו של העורר, שנכחו להעתיק את מגוריהם לבית הסבתא כדי לפקח ולשמור על העורר. אמנם, חלופה זו מצויה בתחום ירושלים ובמרחק נסיעה לא רב מבית העורר, אך, כזכור, התרשמות שירות המבחן היתה כי המפקחים שהוצעו מבינים היטב את תפקידם וסבורני, כי יש בכך להפיג את החשש הנובע מכך שמקום החלופה מצוי בירושלים, בה האווירה עודנה מתוחה ואירועים האלימים הם, לדאבון הלב, חלק משגרת יומה.

10. לסיכום: בנסיבותיו של תיק זה מצאתי, כי מן העורר נשקפת מסוכנות מסוימת, שאין להקל בה ראש. עם זאת נראה, כי בנסיבות ניתן לאיין מסוכנות זו בצורה סבירה בדרך של שחרורו למעצר בית בבית סבתו בפיקוחה ובפיקוח הוריו. על כן, ראיתי לקבל את הערר, בתנאים שיפורטו להלן.

הערר מתקבל. העורר ישוחרר לחלופת מעצר מלא בבית סבתו שבזוואי ג'וז, וישהה כל העת בפיקוחה או בפיקוח אחד מהוריו. שחרור העורר לחלופה זו ייעשה על ידי בית המשפט המחוזי, אשר יקבע את יתר תנאי השחרור, לרבות ערבויות כספיות וכל תנאי נוסף שייראה לו, לאחר שבית המשפט יסביר למפקחים ולעורר את חובותיהם ואת התנאים שייקבעו. לשם כך ייקבע בית המשפט דיון בהקדם האפשרי.

ניתנה היום, כ"ד בטבת התשע"ו (5.1.2016).

ש ו פ ט